

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

HARUN KARTAL - TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 23574/04)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

13 Ekim 2009

İşbu karar Sözleşme'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup şekli bazı düzeltmelere tabi tutulabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan ve (23574/04) başvuru no'lu davanın nedeni bu ülke vatandaşı Harun Kartal'ın (başvuran) 2 Haziran 2004 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

Başvuran Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde İstanbul Barosu avukatlarından F. A. Tamer tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

Başvuran 1958 doğumlu olup Düzce'de ikamet etmektedir. 17 Eylül 1993 tarihinde yasadışı sol örgüt *Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesi'ne (THKP/C-Devrimci Sol)* (Örgüt) yönelik düzenlenen operasyon kapsamında başvuran yakalanarak gözaltına alınmıştır.

Başvuran 1 Ekim 1993 tarihinde tutuklanmış, 31 Aralık 1993 tarihinde diğer yirmi iki kişiyle birlikte terörist eylemlere katılmakla suçlanmıştır.

21 Mart 1994 tarihinde Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) 1993/593 dosya numaralı davanın duruşmalarının açık yapılmasını kararlaştırmıştır.

Başvuran serbest bırakıldığı 3 Temmuz 2000 tarihine dek yapılan duruşmaların birçoğuna katılmıştır.

DGM 17 Aralık 2003 tarihinde başvuranın ve sanıklardan birinin davasının ayrı görülmesini kararlaştırmış ve 1993/593 numaralı davanın esası hakkında kararını vermiştir. Böylece yeni dava ayrı olarak 2003/342 dosya numarası ile kaydedilmiştir.

30 Haziran 2004 tarih ve 5190 sayılı Kanun ile Devlet Güvenlik Mahkemelerinin feshedilmesinin ardından başvuranın davası İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne geçmiştir.

17 Temmuz 2005 tarihli duruşmada Ağır Ceza Mahkemesi ilk kaydedilen 1993/593 numaralı dava ile başvuranın davası arasındaki hukuki bağlar nedeniyle davaların birleştirilmelerine karar vermiştir. Böylece bu iki dava 2005/125 numaralı dosyaya kaydedilmiştir.

Ağır Ceza Mahkemesi 16 Kasım 2007 tarihinde 2005/125 numaralı davanın 2006/221 numaralı başka bir ceza davası ile ilintili olması nedeniyle davaların birleştirilmelerine karar vermiştir.

Dava dosyasında yer alan unsurlara göre yargılama Ağır Ceza Mahkemesi'nde halen sürmektedir.

HUKUK

Başvuran yargılama sürecinin uzunluğunun AİHS'nin 6/1 maddesinde yer alan «makul süre» ilkesinin ihlaline yol açtığını ileri sürmektedir.

Hükümet bu iddiaya karşı çıkmaktadır.

AİHM'ye göre göz önünde bulundurulması gereken dönem başvuranın yakalandığı 17 Eylül 1993 tarihinde başlamış ve henüz sona ermemiştir. Yargı süreci halen derdesttir ve Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin yerini alan Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılama on altı yıl dokuz gün sürmüştür.

Hükümet iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabuledilemezlik itirazında bulunmakta, başvurunun AİHM'ye yapıldığı sırada davanın halen iç hukuktaki mahkemelerde devam ettiğini belirtmektedir.

Başvuran bu noktada görüş bildirmemiştir.

AİHM, daha önce de Türk hukukunun AİHS'nin 13. maddesine uygun olarak yargılamanın uzunluğu şikayetine karşı etkili bir başvuru yolu sunmadığı tespitinde bulunduğunu hatırlatır (Bkz. Daneshpayeh-Türkiye kararı, no: 21086/04, 16 Temmuz 2009). Bu durumda Hükümetin ön itirazı reddedilmektedir.

AİHS'nin 35. maddesinin 3. paragrafı çerçevesinde başvurunun dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle başvuru kabuledilebilir niteliktedir.

AİHM daha önce de müteaddit kereler mevcut başvurudakine benzer sorunların dile getirildiğini ve AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğini belirtmektedir (Bkz. birçokları arasında Pelissier ve Sassi-Fransa kararı, no: 25444/94).

AİHM kendisine sunulan bütün unsurları incelemiş ve Hükümetin bu davada farklı bir sonuca ulaşmasını sağlayacak ikna edici hiçbir tespit ve delil sunmadığını tespit etmiştir. Mahkemenin bu konudaki yerleşik içtihadını dikkate alan AİHM, söz konusu yargı sürecinin uzunluğunun aşırı olduğuna ve «makul süre» koşulunu karşılamadığına itibar etmektedir. Bu nedenle, AİHS'nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

AİHS'nin 41. maddesinde yer alan unsurlara uygun olarak başvuran 25.000 Euro manevi tazminat talep etmektedir. Başvuran yargılama giderleri için ayrıca 2.855 Euro talep etmekte, bu bağlamda avukatlık ücretinin bir makbuzunu sunmaktadır. Hükümet bu meblağlara karşı çıkmaktadır.

AİHM başvuranın belirli bir ölçüde manevi zarara uğradığına itibar etmektedir. Bu nedenle hakkaniyete uygun olarak başvurana 15.000 Euro manevi tazminat ödenmesini uygun görmektedir. Yargılama giderleri ile ilgili olarak mahkemeye sunulan delillerden hareketle başvurana iç hukukta ve AİHM önünde yapmış olduğu yargılama giderleri için 1.500 Euro ödenmesine karar vermektedir.

Bununla birlikte AİHM, taraflardan edinilen bilgiler ışığında iç hukuktaki mahkemelerde on altı yıl dokuz günlük sürenin ardından davanın halen devam ettiğini not etmektedir. AİHM, AİHS'nin 6/1 maddesi uyarınca adaletin tecelli etmesi için gerekli yükümlülükleri yerine getirmek bakımından davanın bir an evvel sonuçlanmasının sağlanarak ihlale son verilmesinin uygun bir yöntemi oluşturacağı kanısındadır.

AİHM gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı orana üç puanlık bir artışın ekleneceğini kaydetmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kalan kısmının *kabuledilebilir olduğuna*;
2. AİHS'nin 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden TL' ye çevrilmek üzere, Savunmacı Devlet tarafından:
 - i.başvurana 15.000 (on beş bin) Euro manevi tazminat *ödenmesine*;
 - ii. yargılama masraf ve harcamaları için başvurana 1.500 (bin beş yüz) Euro *ödenmesine*;
- b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz *uygulanmasına*;
4. Adil tatmine ilişkin diğer tüm taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 13 Ekim 2009 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.